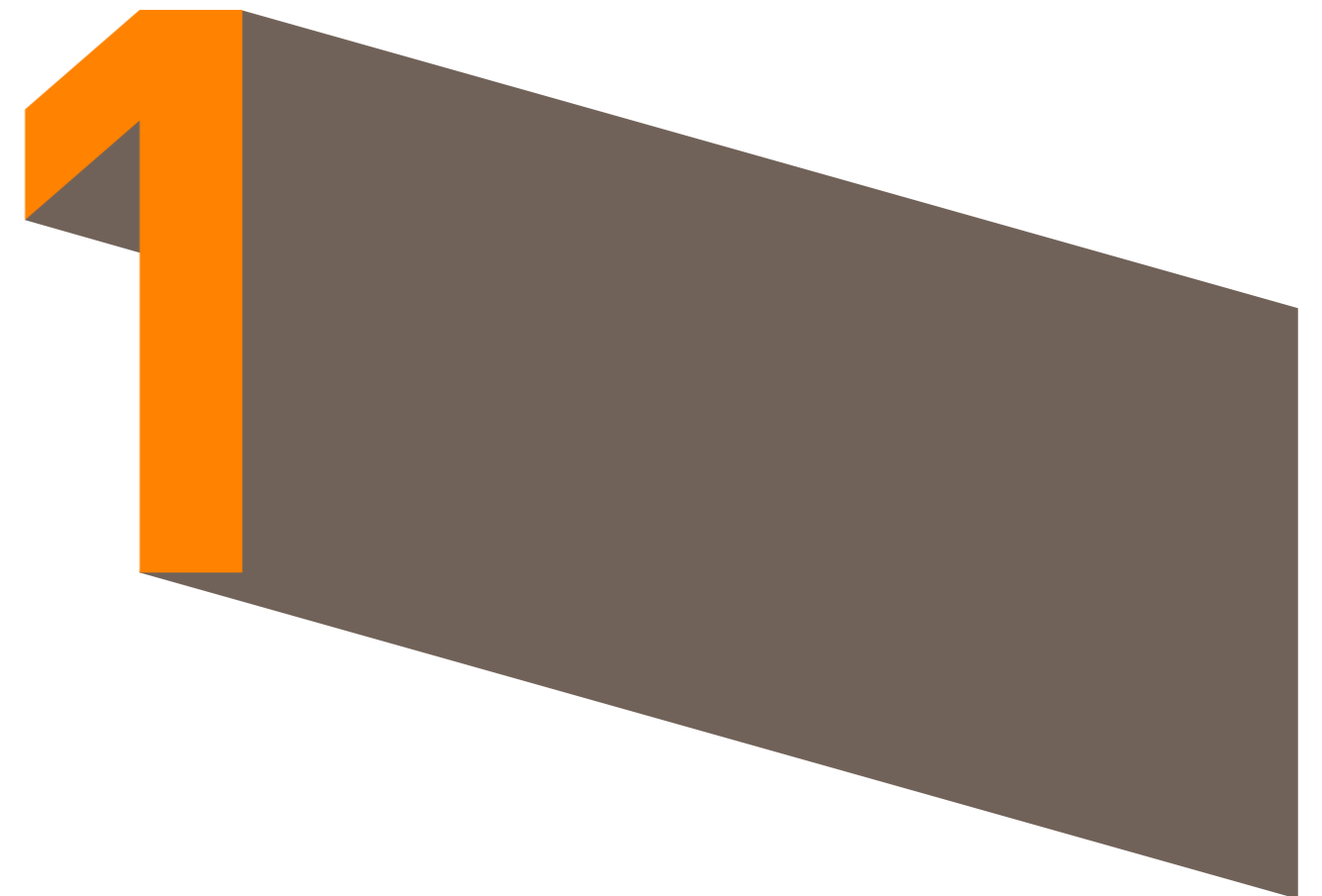

- A més, cal tenir en compte que l'actuació sobre la problemàtica de la salut mental també suposa un augment de les despeses econòmiques per als sistemes sanitaris. En el cas de l'andorrà, no se'l pot carregar més econòmicament, cal actuar.
- Ja s'han fet passos en aquest sentit, i entenem que en la bona direcció. Conscients de la problemàtica, el Govern va impulsar al final de la primavera el Programa d'atenció psicològica Covid-19, per donar resposta a les necessitats psicològiques derivades de l'impacte de la Covid. Aquest programa s'adreça a persones que han patit la malaltia, que han viscut un procés de dol o que s'han vist afectades per alguna situació derivada de la pandèmia. Es tracta d'un programa que consta de 8 sessions d'ajuda psicològica, a un preu reduït de 36 euros (el Govern n'assumeix el 65%). Actualment hi participen 18 professionals.
- El Govern, el Grup Parlamentari Demòcrata i també els militants i càrrecs del partit sabem i tenim clar que cal treballar molt intensament l'aspecte emocional de la nostra població, perquè les conseqüències sobre la salut mental que ha tingut la pandèmia no siguin irreversibles. Ja ho va dir la síndica general, la Sra. Roser Suñé, en una entrevista als mitjans: "És una assignatura que tenim sobre la taula i just ara comencem a veure els elements que hem d'anar desenvolupant per treballar-hi".
- A la vegada, cal allargar aquesta consciència més enllà de la problemàtica concreta de la Covid-19.

Proposta de resolució

S'encomana al Govern:

- *Que revisi i actualitzi els programes de prevenció i actuació sobre la salut mental, i els adapti a la situació post-Covid, en totes les franges d'edat de tots els col·lectius.*
- *Que reforci la comunicació pública en aquest àmbit, la faci planera i senzilla d'entendre, per arribar realment a totes les persones que pateixen algun problema de salut mental o que són susceptibles de patir-lo. També cal una comunicació directa amb els diversos actors relacionats (centres escolars, residències de gent gran, entitats socials...), perquè hi hagi més facilitats per detectar aquestes problemàtiques i poder-los acompanyar. Finalment, una millora de la transmissió d'informació als professionals sanitaris, perquè sàpiguen en cada cas com actuar davant un pacient, a qui derivar-lo i quines vies té per al tractament.*
- *Que el rol rellevant de l'acció en salut mental no quedi només en el període post-Covid i que sigui considerat un servei essencial i estigui més integrat amb la resta de facetes sanitàries i socials.*
- *Que hi hagi més programes de prevenció i seguiment per a infants, adolescents i joves, i que es posi en marxa un centre especialitzat dins del país perquè puguin seguir tractaments especialitzats contra les addiccions i els problemes de la conducta sense haver de marxar fora d'Andorra.*

La salut mental en període post-Covid

Presentada per

Núria Pons_ Comissió de Benestar i Cohesió

6^e
CONGRÉS
ORDINARI

02.10.2021 10:00 h
Prat del Roure

DEMÒCRATES

2011
2021

DEU
ANYS

El juliol del 2020, el cap de Govern, Xavier Espot, va presentar 'Horitzó 23' (H23 d'ara endavant), el nou pla d'acció de l'Executiu fins a l'any 2023. Un full de ruta que detalla les accions necessàries per a la recuperació del país i per fer d'Andorra un país resiliència, sostenible i global.

Un dels tres eixos de l'H23 és el de Benestar i Cohesió i, a petició de l'executiva del partit, es va crear, la primavera d'enguany, una comissió ad hoc coordinada per la Sra. Trini Marín i el Sr. Josep Anton Bardina, amb la finalitat de donar a conèixer a la militància les accions que recull aquest eix, tot analitzant-ne detalladament tant el contingut i el desenvolupament com l'aplicació i la projecció futura.

En l'anàlisi hi han col·laborat ministres, secretaris d'Estat, consellers del Grup Parlamentari Demòcrata i militants de Demòcrates.

El treball ha estat elaborat partint de la base de l'H23, però a la vegada actualitzant l'anàlisi en funció del context i la mateixa evolució de la pandèmia. Cal recordar que l'H23 es va presentar fa més d'un any, quan encara no se sabia del cert quins serien els grans efectes secundaris de la Covid-19, i la comissió es va desenvolupar durant la primavera passada.

Del treball fet en les 6 sessions que va durar la comissió es va extreure un seguit de conclusions, entre les quals:

- Andorra disposa d'un sistema de salut molt bo, reconegut també a fora, que cobreix de manera eficient les necessitats de la nostra població. En general, funciona correctíssimament, però sempre es pot millorar i fer-lo encara més eficient. L'objectiu ha de ser poder-lo preservar i que les prestacions que ofereix el sistema segueixin donant aquestes bones cobertures i aquests bons resultats.
- Precisament aquest sistema de salut s'ha posat en valor durant la Covid, i s'ha aconseguit, en bona mesura, respondre a les necessitats de la nostra població.
- A la vegada, però, aquesta pandèmia ha fet palès que, a banda de la salut física, té la mateixa rellevància per al benestar de la població la salut mental. No se la pot relegar a un segon pla.
- La pandèmia de la Covid-19 ha amplificat la problemàtica de la salut mental de les persones. La pandèmia, i sobretot el període del confinament, ha truncat objectius, ha afectat el benestar, ha modificat dinàmiques familiars i l'estabilitat econòmica de moltes persones. És a dir, ha esdevingut una crisi global sense precedents que ha causat un impacte sobre la salut mental a través de múltiples mecanismes i de manera simultània.
- Cal puntualitzar que, a conseqüència de la pandèmia, s'han disparat de forma significativa les problemàtiques relacionades amb la salut mental, s'han agreujat les ja existents i han augmentat les persones que requereixen l'atenció de professionals per algun problema de salut mental.

- I si històricament els problemes de salut mental afectaven d'una manera més directa la població adulta, ara ja podem assegurar que afecten totes les franges d'edat:
- Pel que fa als infants, han patit els efectes de no poder anar a l'escola durant mesos, fet que ha afectat el desenvolupament del seu aprenentatge. Així mateix, pel fet d'estar tancats a casa, en alguns casos han hagut de presenciar situacions que no haurien de veure o patir en primera persona per part d'éssers estimats, sense oblidar-nos dels aspectes relacionals, com ara haver estat mesos sense veure els companys i sense haver pogut compartir experiències socials importants per al seu desenvolupament.
- Pel que fa als joves, molts han vist les seves expectatives aturades durant un any, han conviscut en situacions familiars que no els pertocaria i han sentit molta sensació d'aïllament. Senten que han perdut un dels anys més importants de la seva vida. També en l'àmbit acadèmic, han trencat les rutines establertes. Han augmentat certs trastorns, com el de la conducta alimentària i, sens dubte, el fet de no poder compartir i relacionar-se amb els amics, la colla, s'ha convertit per ells en un veritable hàndicap que ha afectat la seva estabilitat emocional i mental.
- Pel que fa a la població adulta, han augmentat les ansietats, la por d'un futur incert i incontrolable, les inseguretats, la tristesa. Els objectius personals s'han vist alterats, també les dinàmiques familiars, així com els rols laborals: algunes persones han hagut d'assumir un rol amb més responsabilitats que el que tenien amb l'estrès i càrrega emocional que això suposa, com per exemple els infermers o el personal de neteja; d'altres, en canvi, han vist reduït el seu rol per falta d'activitat, perquè havien de treballar des de casa, per problemes interns de l'empresa, etc. També s'han incrementat les angoixes per la inestabilitat econòmica, per la situació laboral que s'ha vist alterada, així com els processos de dol per la pèrdua d'un ésser estimat al qual, en bona part dels casos, no han pogut acomiadar.
- Pel que fa als padrins, les mateixes problemàtiques que els adults, sumat a la por d'un empitjorament de la seva salut, i al risc permanent de contagi. Els padrins i les padrines han viscut molts moments de solitud durant el confinament, d'aïllament sense pràcticament tenir contacte amb familiars i amics (també per la bretxa digital i la dificultat per fer ús de les noves tecnologies). Molts han vist reduïda la seva mobilitat habitual, per les restriccions o per la por s'han tancat molt més a casa. Aquest dèficit físic difícilment es pot recuperar en edats avançades.
- Els casos més greus que no entenen d'edats o classe social també s'han agreujat: depressions, suïcidis, violència de gènere...
- Davant de tot el que acabo d'exposar, entenem que aquesta situació requereix una actuació immediata. Les institucions públiques tenen el deure d'ajudar la població en aquesta situació post-Covid en què ens trobem actualment. Cal reflexionar-hi perquè ara la demanda social està augmentant. Calen accions urgents, intervenció, prevenció i centrar-se també en la preparació i la formació dels professionals.